

**ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ
ΜΕΤΑΛΛΕΥΤΙΚΩΝ
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ**

Ιερισσός Χαλκιδικής, ΤΚ 63075
antigoldgr.org, mailbox@antigoldgr.org

ΑΙΤΗΣΗ

ΠΡΟΣ:

1. Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας
Διεύθυνση Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ:

1. Διεύθυνση Μεταλλευτικών, Ενεργειακών και Βιομηχανικών Ορυκτών
2. Σώμα Επιθεώρησης Β. Ελλάδας
Τμήμα Επιθεώρησης Περιβάλλοντος
3. Επιτροπή για την Παρακολούθηση και τον Έλεγχο της Κατασκευής του Χώρου Απόθεσης Κοκκινόλακκα
4. Επιστημονική Επιτροπή του Περιβαλλοντικού Όρου δ1.39
5. Δήμαρχο Αριστοτέλη κ. Βαλιάνο
6. Πρόεδρο ΔΣ Αριστοτέλη κα Ενεηλίδου (με κοινοποίηση στους δημοτικούς συμβούλους)
7. Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών Χαλκιδικής

ΘΕΜΑ: Ζητήματα νομιμότητας του ΧΥΤΕΑ Κοκκινόλακκα της Ελληνικός Χρυσός / Χαρακτηρισμός αποβλήτων

Ιερισσός, 2 Δεκεμβρίου 2019

ΣΧΕΤΙΚΑ:

- α. Η με Α.Π. 641/30-01-2019 Πράξη Βεβαίωσης Παράβασης του ΣΕΒΕ
- β. Το με Α.Π. 324/31-01-2019 έγγραφο του ΣΕΒΕ
- γ. Το με Α.Π. 8477/14-03-2017 έγγραφο της υπηρεσίας σας
- δ. Το με Α.Π. 40/Φ.3.1 έγγραφο της Επιστημονικής Επιτροπής του όρου δ1.39
- ε. Το με Α.Π. 25959/29-05-2019 έγγραφο της υπηρεσίας σας
- στ. Το με Α.Π. 5047/03-11-2017 έγγραφο του ΣΕΒΕ

A. ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑ ΧΥΤΕΑ ΚΟΚΚΙΝΟΛΑΚΚΑ

Με την υπ' αριθμ. 1091177/ 28.12.2018 καταχώρηση στο ηλεκτρονικό πληροφοριακό σύστημα notify business γνωστοποιήθηκε η έναρξη λειτουργίας της εγκατάστασης Χώρου Απόθεσης Επικινδύνων Αποβλήτων (ΧΥΤΕΑ) Κοκκινόλακκα. Ο ΧΥΤΕΑ Κοκκινόλακκα είναι ένα μεγάλης κλίμακας και υψηλού περιβαλλοντικού κινδύνου έργο απόθεσης αποβλήτων (επικινδύνων και μη), χωροθετημένο σε περιοχή υψηλής σεισμικής επικινδυνότητας και σε μικρή απόσταση από οικισμό και τη θάλασσα. Είναι αυτονόητο ότι προκειμένου να διασφαλιστεί κατά το δυνατόν η προστασία του περιβάλλοντος και η ασφάλεια των κατοίκων θα έπρεπε να εφαρμοστούν κατά γράμμα η περιβαλλοντική νομοθεσία και οι εγκεκριμένοι περιβαλλοντικοί όροι.

Ωστόσο, σύμφωνα με την αναφερόμενη (α) σχετική ΠΒΠ και το (β) σχετικό έγγραφο του ΤΕΠ/ΣΕΒΕ, η κατασκευή του ΧΥΤΕΑ έγινε με σημαντικές παρεκκλίσεις από τον περιβαλλοντικά αδειοδοτημένο σχεδιασμό ενώ η “κανονική” λειτουργία του ξεκίνησε χωρίς να έχουν τηρηθεί οι νόμιμες διαδικασίες αδειοδότησης. Συγκεκριμένα:

1) Κατά το σχετ. (α) Παράβαση 1η, η εταιρεία δεν υπέβαλε φάκελο τροποποίησης της ΚΥΑ ΕΠΟ προς έγκριση στην αρμόδια περιβαλλοντική αρχή, όσον αφορά στις τροποποιήσεις κατασκευής του ΧΥΤΕΑ, κατά παράβαση της παρ. 1 του άρθρου 6 του Ν. 4014/11. Επιπλέον, δεν αιτήθηκε τη σχετική έγκριση της αρμόδιας υπηρεσίας του ΥΠΕΝ, κατά παράβαση του όρου στ2 της ΚΥΑ ΕΠΟ, όσον αφορά στην εξέταση της διαφοροποίησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων, λόγω αλλαγών σε βασικά χαρακτηριστικά του έργου.

Ζητούμε να μας γνωρίσετε αν μέχρι σήμερα έχει υποβληθεί από την εταιρεία φάκελος τροποποίησης της ΚΥΑ ΕΠΟ και αν η υπηρεσία σας έχει αποφανθεί σχετικά.

2) Κατά το σχετ. (α) Παράβαση 2η, ο ΧΥΤΕΑ λειτουργεί χωρίς τις προβλεπόμενες άδειες και εγκρίσεις: i) Ο ΧΥΤΕΑ λειτουργεί χωρίς να έχει εφοδιαστεί με άδεια λειτουργίας, κατά παράβαση της ΚΥΑ ΕΠΟ και διατάξεων της περιβαλλοντικής νομοθεσίας και ii) Ο ΧΥΤΕΑ λειτουργεί χωρίς την τήρηση των Γενικών Τεχνικών Προδιαγραφών του Παραρτήματος της ΚΥΑ 24944/1159/2006.

Κατά το ΤΕΠ/ΣΕΒΕ, η άδεια λειτουργίας του Ν. 4042/2012 προβλέπεται ρητά στην ΚΥΑ ΕΠΟ και δεν μπορεί υποκατασταθεί από οποιαδήποτε άλλη άδεια ή έγκριση που απαιτείται από τη μεταλλευτική νομοθεσία και προφανώς ούτε από τη γνωστοποίηση της έναρξης λειτουργίας. Ο ΧΥΤΕΑ έπρεπε να έχει εφοδιαστεί με την άδεια λειτουργίας πριν από την έναρξη της οριστικής απόθεσης αποβλήτων, το Σεπτέμβριο του 2017.

Εδώ και 11 μήνες ο ΧΥΤΕΑ βρίσκεται σε πλήρη λειτουργία. Παρακαλούμε να μας γνωρίσετε αν η εταιρεία έχει εφοδιαστεί με την απαιτούμενη άδεια λειτουργίας και αν τηρεί τις προαναφερθείσες Γενικές Τεχνικές Προδιαγραφές.

3) Κατά το σχετ. (α) Παράβαση 3η, υπάρχουν μη αδειοδοτημένες περιβαλλοντικά τροποποιήσεις στην κατασκευή του ΧΥΤΕΑ: i) Η στεγάνωση του πυθμένα δεν περιλαμβάνει συμπυκνωμένο στρώμα αργίλου πάχους 0,6 m αλλά έχει εφαρμοστεί διαφορετικό σύστημα στεγάνωσης, κατά παράβαση όρων της ΚΥΑ ΕΠΟ και διατάξεων της περιβαλλοντικής νομοθεσίας και ii) Στο κατάντη φράγμα δεν έχει τοποθετηθεί πυρήνας με υλικό χαμηλής διαπερατότητας, κατά παράβαση της ΚΥΑ ΕΠΟ.

Η διαφοροποίηση στην επίστρωση του πυθμένα (i) σε σχέση με τα εγκεκριμένα στην ΚΥΑ ΕΠΟ είχε επισημανθεί από το ΤΕΠ/ΣΕΒΕ ήδη με την ΑΠ 14504/30.09.2015 Πράξη Βεβαίωσης Παράβασης (Παράβαση 10η). Η παράβαση τότε αφορούσε στην κατασκευή τμήματος μόνο του ΧΥΤΕΑ, ωστόσο επετράπη στην εταιρεία να συνεχίσει και να αποπερατώσει το σύνολο της κατασκευής με τον ίδιο τρόπο, κατά παράβαση της ΚΥΑ ΕΠΟ.

Εν συνεχεία, από τους ελέγχους της Επιστημονικής Επιτροπής του όρου δ1.39, διαπιστώθηκαν άλλες δύο αυθαίρετες παρεκκλίσεις από τις θεσμοθετημένες προδιαγραφές:

ii) Η κατασκευή του κατάντι φράγματος χωρίς ενσωμάτωση πυρήνα από αδιαπέρατο υλικό.

iii) Η μη λιθογόμωση της παλιάς στοάς +173m και η εφαρμογή διαφορετικής μεθόδου απομόνωσης

Σύμφωνα με το (γ) σχετ. έγγραφο της ΔΙΠΑ προς την Επιστημονική Επιτροπή: *“στα πλαίσια του όρου στ.2 της ΚΥΑ ΕΠΟ του έργου, σας ενημερώνουμε ότι δεν έχει εκδοθεί σχετική έγκριση από την υπηρεσία μας. Κατόπιν τούτου, προκειμένου να αποφασίσουμε για τις επόμενες ενέργειές μας, είναι απαραίτητο να αξιολογηθεί επιστημονικά και τεχνικά εάν με τα τελικώς εφαρμοζόμενα συστήματα και μεθόδους επέρχονται ουσιαστικές μεταβολές των περιβαλλοντικών επιπτώσεων”*.

Με το (δ) σχετ. έγγραφό της η Επιστημονική Επιτροπή ξεκαθαρίζει ότι *“Η εξέταση των ανωτέρω ερωτημάτων απαιτεί εξειδικευμένη γνώση η οποία δεν καλύπτεται από τα γνωστικά αντικείμενα των επιστημονικών μελών της επιτροπής. Για το σκοπό αυτό, σύμφωνα με το αρ. 17 του Κανονισμού Λειτουργίας, προτείνεται να γίνει ανάθεση μελέτης του ερωτήματος σε εξειδικευμένους επιστήμονες ακαδημαϊκής αξίας και επιστημονικής εξειδίκευσης στα θέματα”*. Ορίζεται το πλαίσιο εργασίας της ανάθεσης (γενικές και ειδικές απαιτήσεις της νομοθεσίας) και τονίζεται ότι: *“Σε περίπτωση που κάποια/ες από τις τελικώς εφαρμοζόμενες τεχνικές δεν κριθούν από τους μελετητές ως τουλάχιστον ισοδύναμες με τις προβλεπόμενες, τότε ο ανάδοχος θα κάνει προτάσεις για τυχόν επιπρόσθετα μέτρα και εργασίες, ώστε να διασφαλίζεται η προστασία του περιβάλλοντος της ευρύτερης περιοχής, ακόμα και μετά το τέλος του χρόνου ζωής του έργου του ΧΥΤΕΑ”*. Ως χρόνος παράδοσης προτείνεται το διάστημα των 6 μηνών.

Με το (ε) σχετ. έγγραφο της υπηρεσίας σας εγκρίνεται η εισήγηση της Επιστημονικής Επιτροπής ως προς τον προγραμματισμό των ενεργειών προκειμένου να αποσαφηνιστούν τα ζητήματα αυτά και να αποφασιστούν οι περαιτέρω ενέργειές σας.

Τελικά, εκτός από το αρμόδιο ΣΕΒΕ, η κατασκευή του Κοκκινόλακκα παρακολουθούνταν από δύο ειδικές επιτροπές (την Επιστημονική Επιτροπή του Όρου δ1.39 και την Ειδική Επιτροπή για την παρακολούθηση και τον έλεγχο της κατασκευής του χώρου απόθεσης Κοκκινόλακκα, που ορίστηκε με την ΑΠ ΔΜΕΒΟ/Α/Φ.10.ΕΓΚ.6/187433/21-12-2016 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Ενέργειας και Ορυκτών Πρώτων Υλών) και από εξειδικευμένους επιστήμονες στους οποίους ανατέθηκε με σύμβαση, κατά τα ανωτέρω, η αξιολόγηση των διαφοροποιήσεων στην κατασκευή του ΧΥΤΕΑ.

Παρακαλούμε να μας αποστείλετε τα τελικά πορίσματα των ανωτέρω επιτροπών και των ανεξάρτητων ειδικών επιστημόνων τα οποία ελήφθησαν υπ'οψη από την υπηρεσία σας προκειμένου να επιτραπεί η ολοκλήρωση και η “πλήρης λειτουργία” του ΧΥΤΕΑ, καθώς και κάθε άλλο σχετικό έγγραφο (αλληλογραφία, πρακτικά συνεδριάσεων κ.α.).

Όπως τονίζει το ΤΕΠ/ΣΕΒΕ στο (α) σχετικό, *“το οποίο ισοδύναμο ή καλύτερο σύστημα θεωρούσε η εταιρεία ότι θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί, όφειλε να το γνωστοποιήσει στις αρμόδιες υπηρεσίες, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο άρθρο 6 του Ν. 4014/2011, ώστε να αξιολογηθεί*

και να εγκριθεί αναλόγως. Είναι σαφές ότι η αξιολόγηση και η έγκριση γίνεται αρμοδίως από τη Διοίκηση και όχι τον κύριο του έργου, καθότι **μια τέτοια πρακτική, που εν προκειμένω ακολούθησε η εταιρεία, καταλύει το σύνολο του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου περί αδειοδότησης και έγκρισης**. Κατά παράβαση των θεσμικών της υποχρεώσεων, η εταιρεία λειτούργησε μονομερώς, ενέργεια η οποία θέτει σε κίνδυνο τους φυσικούς πόρους της περιοχής (ύδατα και έδαφος) και εν γένει το περιβάλλον”.

4) Με το σχετ. (β) έγγραφο “Απόψεις επί της Μελέτης Ασφαλείας (με το Εσωτερικό Σχέδιο Έκτακτης Ανάγκης) της Εγκατάστασης Απόθεσης Αποβλήτων Κοκκινόλακκα της εταιρείας Ελληνικός Χρυσός”, το ΤΕΠ/ΣΕΒΕ επισημαίνει ότι **θα πρέπει να εξεταστεί η υπαγωγή του ΧΥΤΕΑ στις διατάξεις της ΚΥΑ 172058/2016 (SEVESO III), δεδομένου ότι εκεί μεταφέρονται για τελική διάθεση και επικίνδυνα απόβλητα**. Θα έπρεπε να έχει ήδη εξεταστεί, αλλά η ΔΜΕΒΟ βιάστηκε να καταχωρήσει την Μελέτη Ασφαλείας στις 28-12-2018, πριν από το έγγραφο απόψεων του ΣΕΒΕ (31-01-2019).

Παρακαλούμε την υπηρεσία σας να μας ενημερώσει τι έχει αποφανθεί σχετικά με την υπαγωγή του ΧΥΤΕΑ στην εν λόγω ΚΥΑ και αν θα πρέπει να επανεξεταστεί η διαδικασία αξιολόγησης και καταχώρησης της Μελέτης Ασφαλείας για το λόγο αυτό.

5) Με το ίδιο έγγραφο απόψεων, το ΤΕΠ/ΣΕΒΕ επισημαίνει **σειρά παραλείψεων της Μελέτης Ασφαλείας** και συγκεκριμένα:

- i. Η Μελέτη Ασφαλείας στηρίζεται στη Γεωτεχνική Μελέτη, η οποία βρίσκεται ακόμα σε διαδικασία αξιολόγησης και δεν συμφωνεί με τους όρους της σχετικής ΚΥΑ ΕΠΟ, καθότι περιλαμβάνει τις προαναφερθείσες τροποποιήσεις στην κατασκευή του ΧΥΤΕΑ που δεν έχουν αδειοδοτηθεί περιβαλλοντικά (επάρκεια του συστήματος στεγάνωσης, κατασκευή του ανάντι φράγματος, υδραυλική απομόνωση της στοάς +173). Ως εκ τούτου τα συμπεράσματα της Μελέτης Ασφαλείας δεν μπορούν να θεωρηθούν αξιόπιστα ώστε να βασιστεί σε αυτά ο σχεδιασμός διαχείρισης ασφάλειας της εγκατάστασης. Κατά την άποψη του ΣΕΒΕ (αφού η εταιρεία δεν τήρησε τη νόμιμη διαδικασία έγκρισης των διαφοροποιήσεων της κατασκευής) θα πρέπει να προηγηθεί η αξιολόγηση της Γεωτεχνικής Μελέτης, ώστε να δρομολογηθούν ακολούθως οι ανάλογες τροποποιήσεις της ΚΥΑ ΕΠΟ και να αξιολογηθεί στη συνέχεια η Μελέτη Ασφαλείας, βάση εγκεκριμένων μελετών.
- ii. Η Μελέτη Ασφαλείας δεν περιλαμβάνει στοιχεία σχετικά με την επικινδυνότητα των προς διάθεση αποβλήτων, ώστε να υπάρχει και ανάλογος προσδιορισμός, εκτίμηση και αξιολόγηση των σοβαρών κινδύνων που μπορούν να προκύψουν από ενδεχόμενο ατύχημα.
- iii. Στα εξεταζόμενα σενάρια δεν περιλαμβάνεται σενάριο για αστοχία του στεγανωτικού υλικού που εφαρμόστηκε στον πυθμένα του ΧΥΤΕΑ χωρίς να έχει αδειοδοτηθεί περιβαλλοντικά, σε περίπτωση σεισμικής δραστηριότητας ή λόγω παλαιότητας.
- iv. Δεν εξετάζεται η περίπτωση διαρροής και διασποράς ρύπων στα υπόγεια ύδατα αλλά μόνο η περίπτωση ρύπανσης επιφανειακών υδάτων, ως επίπτωση της αστοχίας φραγμάτων και της θραύσης του υλικού. Επισημαίνεται και εδώ, όπως και στο (α) σχετ. ότι για τον ΧΥΤΕΑ απαιτείται Άδεια Λειτουργίας του Ν. 4042/2012.

Παρακαλούμε να μας γνωρίσετε:

α) αν έχει ολοκληρωθεί η αξιολόγηση της Γεωτεχνικής Μελέτης, ώστε να ακολουθήσει η τροποποίηση της ΚΥΑ ΕΠΟ και εν συνεχεία να αξιολογηθεί η Μελέτη Ασφαλείας,

β) αν έχει τροποποιηθεί η Μελέτη Ασφαλείας ώστε να συμπεριλάβει τα στοιχεία επικινδυνότητας των αποβλήτων

γ) αν έχει τροποποιηθεί η Μελέτη Ασφαλείας ώστε να συμπεριλάβει τα σενάρια αστοχίας που υποδεικνύει το ΤΕΜ/ΣΕΒΕ.

B. ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ

Οι μελέτες χαρακτηρισμού των αποβλήτων Ολυμπιάδας και Στρατωνίου της Ελληνικός Χρυσός υποβλήθηκαν για αξιολόγηση στην ΔΙΠΑ τον Ιούλιο 2017, μετά από πολυετή καθυστέρηση. Όμως με το (στ) σχετικό έγγραφο απόψεών του, το ΤΕΠ/ΣΕΒΕ εγείρει σοβαρά ερωτηματικά ως προς τις διαδικασίες που ακολουθήθηκαν σε κρίσιμα στάδια και επομένως και ως προς την αξιοπιστία των αποτελεσμάτων. Ο ορθός χαρακτηρισμός των αποβλήτων είναι απαραίτητος μεταξύ άλλων και για την εκτίμηση της επικινδυνότητας του ΧΥΤΕΑ Κοκκινόλακκα, την εκτίμηση των κινδύνων από ενδεχόμενο ατύχημα και τον προσδιορισμό των αναγκαίων μέτρων ασφαλείας.

Παρακαλούμε να μας ενημερώσετε αν έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία χαρακτηρισμού για το σύνολο των αποβλήτων της Ελληνικός Χρυσός και να μας αποστείλετε τα σχετικά έγγραφα. Επίσης να μας ενημερώσετε αν οι μελέτες της εταιρείας έχουν αποσταλεί στο Γενικό Χημείο του Κράτους για να γνωμοδοτήσει επί της εφαρμογής του Κανονισμού 1272/2008 - CLP

Έχοντας υπ' όψη το σύνολο των διατάξεων που υποχρεώνουν τη Διοίκηση να απαντά εντός συγκεκριμένης προθεσμίας στο σύννομο αίτημα του πολίτη, αναμένουμε τις απαντήσεις σας.

Με τιμή,

Για το ΠΜΔ

Μαρία Καδόγλου